ĢENERĀLADVOKĀTES LAILAS MEDINAS
SECINĀJUMI,
sniegti 2023. gada 9. novembrī [1]

Apvienotās lietas C-794/21 P un C-800/21 P

Vācijas Federatīvā Republika
pret
Infineon Technologies Dresden GmbH & Co. KG,
Infineon Technologies AG,
Eiropas Komisiju (C-794/21 P)
un
Infineon Technologies AG,
Infineon Technologies Dresden GmbH & Co. KG
pret

Eiropas Komisiju (C-800/21 P)

Apelācija – Valsts atbalsts – Vācija – Valsts atbalsta shēma par labu noteiktiem lieliem elektroenerģijas patērētājiem – Atbrīvojums no tīkla maksas 2012. un 2013. gadā – Lēmums, ar kuru atbalsta shēma ir atzīta par nesaderīgu ar iekšējo tirgu un nelikumīgu un uzdots atgūt piešķirto atbalstu – Atcelšanas prasība – Termiņš prasības celšanai – Pieņemamība – Atbalsta jēdziens – Valsts līdzekļi – Parafiskāls maksājums vai citas obligātās nodevas – Valsts kontrole pār līdzekļiem

1. Šie secinājumi ir sniegti apvienotajās lietās C-794/21 P un C-800/21 P. Tie būtu jālasa kopā ar trim citiem maniem secinājumiem paralēlajās apelācijas lietās [2], kas arī ir sniegti šodien un kas visi attiecas uz vienu un to pašu valsts atbalsta shēmu. Ar apelācijas sūdzību lietā C-794/21 P *Infineon Technologies Dresden GmbH & Co. KG* un *Infineon Technologies AG* (turpmāk tekstā kopā – "*Infineon* uzņēmumi"), pusvadītāju ražotāji, lūdz atcelt 2021. gada 6. oktobra spriedumu *Infineon Technologies Dresden* un *Infineon Technologies*/Komisija (T-233/19 un T-234/19, EU:T:2021:647) (turpmāk tekstā – "pārsūdzētais spriedums"). Ar minēto spriedumu ir noraidīta to prasība atcelt Eiropas Komisijas 2018. gada 28. maija lēmumu par atbalsta shēmu, ko Vācija saskaņā ar *StromNEV* [3] 19. punktu attiecībā uz 2012. un 2013. gadu īstenojusi par labu bāzes slodzes patērētājiem (turpmāk tekstā – "strīdīgais lēmums"). Ar apelācijas sūdzību lietā C-800/21 P

[1] Oriģinālvaloda – angļu.

[2] Šie ir šādi trīs apvienoto lietu kopumi: i) C-790/21 P un C-791/21 P; ii) C-792/21 P un C-793/21 P; un iii) C-795/21 P un C-796/21 P. Proti, Vispārējā tiesā līdzīgas prasības atcelt strīdīgo lēmumu iesniedza 37 elektroenerģijas patērētāji – tādi kā šajā apelācijas lietā aplūkojamie. Lietas, kurās pasludināti četri Vispārējās tiesas spriedumi, kas ir pārsūdzēti paralēlajās lietās, Vispārējā tiesa ir apzīmējusi kā "pilotlietas".

[3] Lēmums (ES) 2019/56 (2018. gada 28. maijs) par atbalsta shēmu SA.34045 (2013/c) (ex 2012/NN) (izziņots ar dokumenta numuru C(2018) 3166) (OV 2019, L 14, 1. lpp.). Ar "*StromNEV*" šā lēmuma nosaukumā ir apzīmēts *Stromnetzentgeltverordnung* (Federālais rīkojums par elektroenerģijas tīkla maksu).

Vācijas Federatīvā Republika (vienkāršības labad Vācijas Federatīvā Republika turpmāk tekstā tiks saukta par "Vāciju") lūdz atcelt pārsūdzēto spriedumu. Komisija abās iepriekš minētajās lietās ir iesniegusi pretapelācijas sūdzību, ar kuru tā arī lūdz atcelt pārsūdzēto spriedumu.

I. Tiesvedības priekšvēsture

2. Tiesvedības priekšvēsture ir izklāstīta pārsūdzētā sprieduma 1.–22. punktā. Ņemot vērā, ka priekšvēsture ir identiska tai, ko esmu apkopojusi paralēlajos secinājumos apvienotajās lietās C-790/21 P un C-791/21 P (turpmāk tekstā – "paralēlie secinājumi"), pietiek atsaukties uz paralēlo secinājumu 3.–14. punktu un secinājumi šajās paralēlajās lietās būtu jālasa kopā.

II. Juridiskā analīze

3. Divās identiskās pretapelācijas sūdzībās lietās C-794/21 P un C-800/21 P Komisija izvirza divus pretapelācijas sūdzības pamatus. Abi pretapelācijas sūdzības pamati būtībā ir identiski pirmajiem diviem pamatiem, kas izvirzīti pretapelācijas sūdzībās lietās C-790/21 P un C-791/21 P. Lietā C-794/21 P Vācija balstās uz vienu apelācijas sūdzības pamatu. Lietā C-800/21 P *Infineon* uzņēmumi izvirzījuši divus apelācijas sūdzības pamatus. Tomēr saskaņā ar Tiesas lūgumu šajos secinājumos tiks aplūkots tikai pirmais Komisijas pretapelācijas sūdzību pamats (atcelšanas prasības pieņemamība) un vienīgais Vācijas apelācijas sūdzības pamats, kas atbilst *Infineon* uzņēmumu pirmajam un otrajam apelācijas sūdzības pamatam, ciktāl tie attiecas uz nosacījumu par iejaukšanās esamību, izmantojot "valsts līdzekļus".

A. Par pirmo Komisijas pretapelācijas sūdzību pamatu: atcelšanas prasības pieņemamība

1. Lietas dalībnieku galvenie argumenti

4. Komisija apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 36.–43. punktā plaši interpretējot jēdzienu "publicēšana" LESD 263. panta sestās daļas izpratnē. Pirmkārt, Komisija uzskata, ka Vispārējās tiesas sniegtā interpretācija ir pretrunā Tiesas judikatūrai, kurā tā ir noteikusi paralēles starp LESD 263. panta sesto daļu un LESD 297. pantu. Pēc Komisijas domām, no minētās judikatūras skaidri izriet, ka publicēšana ir prasības celšanai paredzētā termiņa sākums tikai tad, ja tā ir priekšnosacījums, lai attiecīgais pasākums stātos spēkā, un ja tā ir paredzēta Līgumā. Otrkārt, runājot konkrētāk par Komisijas lēmuma, ar ko tiek pabeigta formālā izmeklēšanas procedūra, publicēšanu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* (turpmāk tekstā – "*Oficiālais Vēstnesis*"), tā neesot "publicēšana" LESD 297. panta 2. punkta otrās daļas izpratnē. Tāpēc tā neesot uzskatāma par prasības celšanai paredzētā termiņa sākumpunktu. Treškārt, Komisija izvirza virkni argumentu, kas, pēc tās domām, pamato tās sniegto LESD 263. panta sestās daļas interpretāciju un kas attiecas, piemēram, uz šīs tiesību normas struktūru, pušu procesuālo tiesību vienlīdzības principu vai prasības celšanai noteikto termiņu obligāto raksturu.

5. Vācija un *Infineon* uzņēmumi būtībā apgalvo, ka Vispārējā tiesa neesot pieļāvusi tiesību kļūdu, interpretējot jēdzienu "publicēšana" LESD 263. panta sestās daļas izpratnē.

2. Izvērtējums

6. Ņemot vērā, ka šīs pretapelācijas sūdzības ir vārds vārdā identiskas tām, kuras jau esmu aplūkojusi paralēlajos secinājumos, aprobežošos ar atsauci uz minētajiem secinājumiem. Proti, secinājumi būtu jālasa kopā.

7. Komisija apgalvo – pretēji tam, ko Vispārējā tiesa ir nospriedusi pārsūdzētajā spriedumā, lai aprēķinātu atcelšanas prasības celšanai noteikto termiņu, ir jāņem vērā datums, kad strīdīgais lēmums ir kļuvis zināms valsts atbalsta saņēmējam, nevis datums, kad tas publicēts *Oficiālajā Vēstnesī*. Tāpēc Komisija uzskata, ka Vispārējai tiesai bija jāatzīst *Infineon* uzņēmumu prasība par nepieņemamu, jo tā bija novēlota.

8. Paralēlo secinājumu 20.–30. punktā paskaidroju, ka ierosinu noraidīt Komisijas interpretāciju, jo to neapstiprina nedz LESD 263. panta sestās daļas formulējums, nedz Tiesas judikatūra, nedz arī minētās tiesību normas mērķis.

9. Turklāt, kā norādīts paralēlo secinājumu 31. punktā, Komisijas piedāvātās interpretācijas sekas būtu tādas, ka tiktu ierobežota atbalsta saņēmēja efektīva tiesiskā aizsardzība.

10. Visbeidzot, paralēlo secinājumu 32.–35. punktā atzīmēju: Komisijas arguments, ka šajā lietā *Infineon* uzņēmumi, kas saņēma strīdīgo lēmumu saistībā ar valsts atbalsta atgūšanas procedūru, cēla atcelšanas prasību *pirms* strīdīgā lēmuma publicēšanas *Oficiālajā Vēstnesī*, nemaina manu secinājumu.

11. Tādēļ, manuprāt, Vispārējā tiesa pamatoti nolēma, ka Komisijas pirmajā instancē izvirzītā iebilde par nepieņemamību ir jānoraida, un Komisijas pretapelācijas sūdzības būtu noraidāmas kā nepamatotas.

B. Par vienīgo Vācijas apelācijas sūdzības pamatu un Infineon uzņēmumu pirmo un otro apelācijas sūdzības pamatu: LESD 107. panta 1. punkta pārkāpums attiecībā uz valsts līdzekļiem

12. Vācijas celtās apelācijas sūdzības (lieta C-791/21 P un lieta C-794/21 P) ir identiskas. Turklāt vairums argumentu, kurus apelācijas sūdzībā sniedza *Covestro* (lieta C-790/21 P), ir līdzīgi tiem, ko sniedza *Infineon* uzņēmumi šajā apelācijā (lieta C-800/21 P). Tāpēc secinājumi šajās paralēlajās lietās būtu jāskata kopā.

13. Vienīgais Vācijas apelācijas sūdzības pamats (lieta C-794/21 P) ir balstīts uz trim argumentiem: i) Vispārējā tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu, konstatējot, ka patērētājiem vai galalietotājiem piemērojamās obligātās maksas esamība un valsts kontrole pār līdzekļiem vai šo līdzekļu pārvaldītājiem ir alternatīvi kritēriji; ii) Vispārējā tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu saistībā ar vērtējumu, vai pastāv "obligātā maksa patērētājiem un galalietotājiem", konstatējot, ka attiecībām starp elektroenerģijas piegādātāju un elektroenerģijas galalietotājiem nav nozīmes, kā arī ņemot vērā pienākumu iekasēt maksu un nevis juridisko pienākumu maksāt tīkla maksas; un iii) Vispārējā tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu, atzīstot – tas, ka iekasētās tīkla maksas ir paredzētas ekskluzīvam izmantojumam, neizslēdz, ka valsts varētu rīkoties ar šiem līdzekļiem.

14. *Infineon* uzņēmumu pirmais apelācijas sūdzības pamats (lieta C-800/21 P) ir iedalāms četrās daļās: i) valsts atbalsta esamība nozīmējot, ka tā finansēšana ir "jāsedz no valsts naudas"; ii) valsts līdzekļi pastāvot tikai tad, ja ir pietiekami tieša saikne ar valsts budžetu; iii) Vispārējā tiesa esot

nepareizi piemērojusi Tiesas judikatūru šajā saistībā; un iv) Vispārējā tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu, uzskatīdama, ka strīdīgā piemaksa ir valsts līdzekļi, lai gan faktiski tie ir privātie līdzekļi. Ar otro apelācijas sūdzības pamatu tiek apgalvots, ka Vispārējā tiesa ir sagrozījusi faktus, nepareizi interpretējot valsts tiesību normu nozīmi un tvērumu. Tiek apgalvots, ka pretēji Vispārējās tiesas konstatējumiem: i) *BNetzA* nenoteica strīdīgās piemaksas apmēru, ii) *BNetzA* nenoteica tīkla operatoriem sīki izstrādātu šīs piemaksas aprēķināšanas metodi; iii) tīkla operatoru ieņēmumu zaudējumi, kas radās tīkla atbrīvojumu dēļ, netika pilnībā finansēti no strīdīgās piemaksas; un iv) tīkla operatoriem ar valsts tiesību aktiem nebija prasīts iekasēt strīdīgo piemaksu.

15. Komisija apgalvo, ka vienīgais Vācijas apelācijas sūdzības pamats un *Infineon* uzņēmumu pirmais un otrais apelācijas sūdzības pamats ir jānoraida kā nepamatoti.

16. Ņemot vērā to, ka dažādie argumenti par valsts līdzekļiem, ko Vācija izvirzījusi vienīgajā apelācijas sūdzības pamatā (lieta C-794/21 P) un *Infineon* uzņēmumi pirmajā un otrajā apelācijas sūdzības pamatā (lieta C-800/21 P), būtiski pārklājas, ir lietderīgi tos izskatīt kopā, ievērojot pārsūdzētā sprieduma secību un struktūru. Tāpēc vispirms jāizvērtē kritēriju alternatīvais raksturs, pēc tam jāpārbauda strīdīgās piemaksas [4] klasifikācija par "nodokli" un visbeidzot – tas, vai pastāv valsts kontrole pār līdzekļiem, kas gūti no strīdīgās piemaksas.

1. Pirmā Vācijas un "Infineon" uzņēmumu izvirzīto argumentu virkne (divi elementi, kas veido alternatīvu)

a) Lietas dalībnieku galvenie argumenti

17. Vācija it īpaši apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu, uzskatīdama, ka nodokļa esamība un valsts kontrole pār līdzekļiem, kuri gūti no šī nodokļa (vai pār šo līdzekļu pārvaldītājiem), ir "divi elementi, kas veido alternatīvu". Tikai ar apstākli, ka šāds nodoklis pastāv, nepietiekot, lai secinātu, ka šajā lietā ir runa par "valsts līdzekļiem". *Infineon* uzņēmumi apgalvo vispārīgāk, ka Vispārējā tiesa, atzīstot, ka "nodokļa" gadījumā līdzekļi ir valsts līdzekļi, ir piemērojusi juridiski nepareizus valsts atbalsta kritērijus. *Infineon* uzņēmumi tostarp norāda, ka valsts atbalsta esamība nozīmē, ka tā finansēšana ir "jāsedz no valsts naudas" un ka ir jābūt pietiekami tiešai saiknei ar valsts budžetu.

b) Izvērtējums

18. Vispārējā tiesa izvērtēja judikatūru par "valsts līdzekļu" kritēriju un secināja, ka "būtībā [..] Tiesas judikatūra ir balstīta uz diviem galvenajiem elementiem, lai novērtētu līdzekļu valsts raksturu: pirmkārt, uz obligātās maksas esamību, kas ir jāmaksā galapatērētājiem vai galalietotājiem un kas parasti ir klasificējama kā "nodoklis" vai konkrētāk – "parafiskāls maksājums", un, otrkārt, uz valsts kontroli pār sistēmas pārvaldīšanu, tostarp izmantojot valsts kontroli pār līdzekļiem vai šo līdzekļu pārvaldītājiem (trešām personām). Būtībā runa ir par "*diviem elementiem, kas veido alternatīvu*" (pārsūdzētā sprieduma 63. punkts, mans izcēlums).

[4] Skat. paralēlo secinājumu 8.–12. punktu. Būtībā sadales sistēmas operatori iekasēja no galapatērētājiem piemaksu, kuras summa tika nodota pārvades sistēmas operatoriem, lai tiem kompensētu ieņēmumu zaudējumus, kas radušies strīdīgā atbrīvojuma dēļ. Šo atbrīvojumu no pienākuma maksāt tīkla maksas piemēroja bāzes slodzes patērētājiem (turpmāk tekstā – "strīdīgais atbrīvojums").

19. Vispārējā tiesa uzskatīja, ka "tādēļ ir jānoskaidro, vai konkrētais [finansēšanas] mehānisms atbilst attiecīgajā judikatūrā paredzētajiem nosacījumiem par valsts līdzekļu izmantošanu [..] un tādējādi vai strīdīgā piemaksa faktiski ir obligāta maksa un tāpēc ir pielīdzināma parafiskālam maksājumam, vai arī, ja tas tā nav, vai valstij ir vismaz kontrole pār iekasētajiem līdzekļiem vai pār subjektiem, kas atbildīgi par šo līdzekļu pārvaldību" (pārsūdzētā sprieduma 77. punkts).

20. Vācija apgalvo, ka "nodokļa" un valsts kontroles kritēriji ir kumulatīvi, un šajā ziņā atsaucas uz spriedumiem lietās *FVE Holýšov I* u.c./Komisija,[5] Vācija/Komisija[6] un *PreussenElektra*[7]. Tomēr šajos un citos (nesenākos) Tiesas spriedumos tā vietā ir argumentēts par labu alternatīviem kritērijiem, kā Vispārējā tiesa atzinusi pārsūdzētā sprieduma 58. un 63.–65. punktā[8].

21. Uzskatu, ka Vācijas argumenti ir nepamatoti, jo tos var noraidīt, pamatojoties uz Tiesas jaunāko judikatūru, kas kliedē jebkādas iespējamās šaubas par to, vai kritēriji ir alternatīvi vai kumulatīvi.

22. Spriedumā "DOBELES HES"[9] Tiesas virspalāta izskatīja divus jautājumus, kuriem ir nozīme saistībā ar šīm apelācijas sūdzībām: i) nodokļa jēdziena definīciju un ii) nodokļa kritērija un valsts kontroles pār finansēšanas mehānismu kritērija savstarpējo saikni.

23. Minētā sprieduma 39. punktā Tiesa ir paskaidrojusi, ka attiecīgie LESD 107. panta 1. punktā paredzētie kritēriji veido alternatīvu: "Šā sprieduma iepriekšējā punktā minētais kritērijs[, proti, maksas esamība,] nav vienīgais, kas ļauj identificēt "valsts līdzekļus" šīs tiesību normas izpratnē. Ar faktu, ka līdzekļus pastāvīgi kontrolē valsts un tie tādējādi ir kompetento valsts iestāžu rīcībā, pietiek, lai tos kvalificētu par "valsts līdzekļiem"."

24. Tas nozīmē, ka ir pietiekami izpildīt vienu no abiem kritērijiem, ko apstiprina sprieduma "DOBELES HES" 42. punkts, kurā Tiesa tieši atsaucas uz to, ka pastāv "divi alternatīvi kritēriji".

25. Tādējādi Vispārējā tiesa pārsūdzētajā spriedumā, interpretējot LESD 107. panta 1. punktu, nav pieļāvusi tiesību kļūdu, kā izriet no Tiesas iepriekšējās judikatūras, kad tā 63. punktā norādīja, ka minētie kritēriji "veido alternatīvu", un šāda pieeja kopš tā laika vēlreiz ir apstiprināta spriedumā "DOBELES HES". Tāpēc bija pietiekami, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētajā spriedumā konstatēja vai nu nodokļa esamību, vai arī to, ka pastāv valsts kontrole pār finansēšanas mehānismu, jo katrs no šiem kritērijiem pats par sevi būtu bijis pietiekams, lai apstiprinātu, ka ir iesaistīti valsts līdzekļi. No tā izriet, ka Vācijas izvirzītie argumenti, ka šie kritēriji esot kumulatīvi, manuprāt, ir noraidāmi kā acīmredzami nepamatoti.

5 Spriedums, 2021. gada 16. septembris (C-850/19 P, EU:C:2021:740, turpmāk tekstā – "spriedums *FVE Holýšov I*").

6 Spriedums, 2019. gada 28. marts (C-405/16 P, EU:C:2019:268, turpmāk tekstā – "spriedums "2012. gada *EEG*"").

7 Spriedums, 2001. gada 13. marts (C-379/98, EU:C:2001:160, turpmāk tekstā – "spriedums *PreussenElektra*").

8 Šajā ziņā skat. spriedumus, "2012. gada *EEG*", 72. punkts; 2019. gada 15. maijs, *Achema* u.c. (C-706/17, EU:C:2019:407, 64.–66. punkts); 2008. gada 17. jūlijs, *Essent Netwerk Noord* u.c. (C-206/06, EU:C:2008:413, turpmāk tekstā – "spriedums *Essent Netwerk Noord*", 66. punkts); 2017. gada 13. septembris, *ENEA* (C-329/15, EU:C:2017:671, 30. punkts) (Tiesa noraida pirmo kritēriju, t.i., nodokļa esamību, bet turpina izskatīt otro kritēriju, proti, līdzekļu izmantošanas pārvaldību no valsts puses (31. punkts), un trešo kritēriju – valsts kontroli pār subjektiem, kas pārvalda līdzekļus (34. un 35. punkts)), un *FVE Holýšov I* (46. punkts).

9 Spriedums, 2023. gada 12. janvāris, "DOBELES HES" (C-702/20 un C-17/21, EU:C:2023:1, turpmāk tekstā – "spriedums "DOBELES HES"").

26. Lai gan ir taisnība, ka Vispārējā tiesa to nav skaidri norādījusi, taču uzskatu, ka, lasot pārsūdzēto spriedumu (it īpaši tā 77. punktu), ir skaidrs, ka otro kritēriju Vispārējā tiesa ir pārbaudījusi tikai pilnīguma labad. Ņemot vērā to, ka lietas dalībniekiem tiesvedībā Vispārējā tiesā bija būtiskas domstarpības par kritēriju alternatīvo raksturu, Vispārējā tiesa rīkojās saskaņā ar pareizas tiesvedības principu un pārbaudīja abus alternatīvos elementus.

27. Tālāk, lai pamatotu savu argumentu, ka "nodokļa" kritērijam un valsts kontroles kritērijam jābūt kumulatīviem, Vācija arī apgalvo, ka LESD 107. panta 1. punkta interpretācija pārsūdzētajā spriedumā (ko apstiprina Tiesas judikatūra) katrā ziņā ir pretrunā Līgumu struktūrai un varētu radīt "Līgumos neparedzētas sekas". Tā norāda, ka jebkurš valsts uzlikts nodoklis vai papildu maksa neizbēgami ietilptu jēdzienā "valsts līdzekļi" un tas būtu pretrunā dalībvalstu fiskālajai suverenitātei. Turklāt tā apgalvo, ka aizliegums sniegt nelikumīgu valsts atbalstu ir noteikts ar mērķi pasargāt no valsts īstenotiem brīvas konkurences pārkāpumiem, un tas nozīmē, ka runa var būt tikai par konkurences pārkāpumiem, kuri saistīti ar valsts budžetu vai kuros iesaistīti līdzekļi, uz ko attiecas valsts rīkošanās pilnvaras. Līdzīgu argumentu sniedza *Infineon* uzņēmumi.

28. Tomēr, kā norādīja Komisija, šie argumenti ir balstīti uz Līgumu nepareizu interpretāciju [10], kā arī uz to, ka ir sapludināta judikatūra, kas attiecas uz LESD 30. un 110. pantu, no vienas puses, un LESD 34. pantu, no otras puses. Pirmajos divos minētajos pantos noteiktais diskriminācijas aizliegums ir izskaidrojams ar to, ka gan muitas nodevas, gan nodokļi pēc būtības ir fiskāli (tie ir nodokļi, ko valsts izmanto politisku mērķu sasniegšanai). Turklāt pietiek norādīt, ka galvenais izšķirošais faktors attiecībā uz valsts līdzekļiem ir tas, ka konkurenci izkropļo valsts (nevis uzņēmums). Tomēr ir būtiski, ka pretēji tam, ko šķietami apgalvo Vācija (šo secinājumu 27. punkts), Līgumu struktūrā nav nekādas norādes, ka par valsts atbalstu būtu uzskatāms tikai atbalsts, kas "tiek finansēts no valsts budžeta". Proti, Tiesa savā judikatūrā vienmēr ir skaidri norādījusi – ar to vien, ka līdzekļi plūst tikai ar privāttiesību subjektu starpniecību, nav pietiekami, lai atspēkotu valsts faktiskās kontroles esamību atbalsta jēdziena izpratnē [11].

29. Pretēji argumentiem, ko izvirzījusi Vācija, sistēmiskām atšķirībām LESD 30. un 110. panta un LESD 107. panta novietojumā šajā Līgumā nav būtiskas ietekmes šajās lietās. Toties šīm trim tiesību normām ir kaut kas kopīgs, proti, tas, ka tās attiecas uz valsts fiskālo rīcību. Tiesa attiecībā uz abām tiesību normu kategorijām ir pieņēmusi plašu "valsts kontroles" interpretāciju, it īpaši lai izvairītos no tā, ka tiek apieti šajās tiesību normās ietvertie noteikumi [12].

30. Turklāt ir nepareizi apgalvot, ka "jebkura ar likumu noteikta [aktīvu] nodošana starp privātām [juridiskām personām] [būtu pielīdzināma] valsts līdzekļu izmantošanai". Piemēram, likumā noteiktā minimālā cena nav nodoklis. Pietiek atsaukties uz spriedumiem *PreussenElektra* un "2012. gada *EEG*". Spriedums *PreussenElektra* attiecās uz likumā noteikto minimālo cenu, kas tika piemērota starp diviem privāttiesību subjektiem. Privāttiesību subjekts, kuram bija jāpiemēro minimālā cena, nevarēja izmaksas pārnest uz saviem klientiem. Tāpēc nodokļa nebija.

[10] Vācija neņem vērā Līgumu precīzu struktūru. LESD 30. pants ir ietverts II sadaļas 1. nodaļā "Muitas savienība" un LESD 110. pants ir ietverts VII sadaļas 2. nodaļā "Noteikumi par nodokļiem". Tajos ir paredzēts absolūts diskriminācijas aizliegums. Šajā ziņā tie atšķiras no LESD 34. panta, kas ietilpst II sadaļas 3. nodaļā "Kvantitatīvo ierobežojumu aizliegums starp dalībvalstīm", kurā ir reglamentēta preču brīva aprite un kurā vienlaikus, atšķirībā no LESD 30. un 110. panta, ir paredzēta iespēja, ka preču brīvas aprites ierobežojumi var būt attaisnoti.

[11] Skat. rīkojumu, 2014. gada 22. oktobris, *Elcogás* (C-275/13, EU:C:2014:2314, 25. punkts un tajā minētā judikatūra). Skat. arī spriedumu, 2017. gada 9. novembris, Komisija/*TV2/Danmark* (C-656/15 P, EU:C:2017:836, 48. punkts).

[12] Skat. šo secinājumu 28. punktu un 11. zemsvītras piezīmi.

31. Spriedumā "2012. gada *EEG*" Tiesa precizēja, ka tikai ar tādu seku *iespējamību*, kas ietekmēs klientus, nepietiek, lai uzskatītu, ka izmantotie līdzekļi ir valsts līdzekļi. To, ka tiek izmantoti valsts līdzekļi nodokļa veidā, var prezumēt tikai tad, ja privāttiesību subjektam, kuram ir uzlikts pienākums, ir arī *pienākums* papildu izmaksas pārnest uz trešo personu, iekasējot no tās nodokli.

32. Manuprāt, no visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka Vispārējā tiesa pamatoti uzskatīja, ka šie kritēriji veido alternatīvu. Tādējādi pārsūdzētajā spriedumā šajā ziņā nav pieļauta tiesību kļūda un Vācijas un *Infineon* uzņēmumu pirmā argumentu virkne ir noraidāma kā nepamatota.

2. Otrā Vācijas un "Infineon" uzņēmumu izvirzīto argumentu virkne (strīdīgās piemaksas klasificēšana par "nodokli")

33. Saistībā ar pirmo no iepriekš aplūkotajiem alternatīvajiem kritērijiem Vācija un *Infineon* uzņēmumi pārmet Vispārējai tiesai, ka tā esot kļūdaini klasificējusi strīdīgo piemaksu kā "nodokli". Tie apgalvo, ka šī kvalifikācija ir balstīta uz nepareizu jēdziena "nodoklis" interpretāciju un valsts tiesību sagrozīšanu.

a) Pirmā argumentu grupa (strīdīgās piemaksas galīgais parādnieks)

34. Pirmajā argumentu grupā Vācija un *Infineon* uzņēmumi būtībā apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir kļūdaini interpretējusi jēdzienu "galapatērētājs" valsts tiesību izpratnē, jo ne valsts tiesību akti, ne Vācijas valsts iestādes neuzliek maksāšanas pienākumu patērētājiem vai sistēmas operatoriem. *Infineon* uzņēmumi tostarp apgalvo – pat ja praksē elektroenerģijas piegādātāji vienmēr ir pārnesuši piemaksu uz elektroenerģijas galapatērētājiem, tas saskaņā ar spriedumā "2012. gada *EEG*" noteikto judikatūru nebūtu pietiekami, lai konstatētu, ka pastāv valsts noteikta obligātā maksa.

35. Uzskatu, ka jāizvērtē, vai jautājumam, kas ir bijuši strīdīgās piemaksas galīgie parādnieki, ir izšķirīga nozīme.

36. *Infineon* uzņēmumi pirmajā instancē apgalvoja, ka piemaksa tika iekasēta tikai no tīkla lietotājiem un ka tā netika obligāti pārnesta uz elektroenerģijas galapatērētājiem, tāpēc tā bija jāsaprot kā tīkla nodeva, nevis kā nodoklis. Tomēr pārsūdzētā sprieduma 84. punktā Vispārējā tiesa nosprieda, ka šim argumentam nav nozīmes, ņemot vērā, ka šīs piemaksas galīgie parādnieki ir tīkla lietotāji (paši piegādātāji, kā arī tīklam tieši pieslēgtie galapatērētāji), nevis pārējie galapatērētāji.

37. Pārsūdzētā sprieduma 85. punktā Vispārējā tiesa arī konstatēja, ka strīdīgajā lēmumā ir identificēts pienākums iekasēt un pārnest strīdīgo piemaksu uz "galapatērētājiem". Manuprāt, ir būtiski, ka šī interpretācija tika apstiprināta *Bundesgerichtshof* (Federālā augstākā tiesa) 2015. gada 6. oktobra sprieduma 20. punktā, ar kuru tika noraidīts pirmajā instancē izvirzītais arguments, ka strīdīgā piemaksa ir tīkla nodeva. Minētā tiesa apstiprināja, ka piemaksa nebija līgumā paredzēta kompensācija, bet gan ārēja maksājumu iekasēšana, kas bija jāveic operatoriem.

38. Turklāt no Tiesas judikatūras izriet – lai pasākums būtu "maksājums" LESD 30. un 110. panta izpratnē, pietiek ar to, ka tas ir uzlikts attiecībā uz starpproduktiem vai starppakalpojumiem, un tas nav obligāti jāpārnes uz lejupēju preču vai pakalpojumu galapatērētājiem. Tajā pašā Tiesas

judikatūrā [13] nav atrodams pamatojums uzskatam, ka nodoklis nozīmē valsts līdzekļu esamību tikai tad, ja šis nodoklis tiek piemērots galapatērētājiem. Proti, uzskatu, ka LESD 30. un 110. pantā minētais nodokļa jēdziens ir jāinterpretē plaši, pamatojoties uz teleoloģisko interpretāciju.

39. Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 86. punktā pamatoti ir balstījusies uz to pašu judikatūru.

40. Uzskatu, ka Vispārējā tiesa savu pieeju ir pareizi balstījusi uz jautājumu, vai privāttiesību vai publisko tiesību subjektiem, kam ir uzdots īstenot shēmu, ir jāsedz izdevumi no saviem finanšu līdzekļiem (situācija, kurā nav valsts atbalsta), vai arī tie var iekasēt šos līdzekļus no trešām personām (situācija, kurā ir valsts atbalsts). Nav nozīmes tam, vai šīs trešās personas ir galapatērētāji vai arī starpposms vērtības veidošanas ķēdē. Vienīgais izšķirošais faktors ir nodokļa pārdales efekts, proti, tas, ka valsts vai privāttiesību subjekts iekasē šo nodokli no uzņēmumiem un izmanto to, lai finansētu priekšrocību, kas piešķirta citai uzņēmumu kategorijai.

41. No teleoloģiskās interpretācijas un Tiesas judikatūras par jēdzienu "nodoklis" LESD 30. un 110. panta izpratnē izriet, ka nav nozīmes, kas ir par nodokļa samaksu atbildīgā persona katrā konkrētajā gadījumā. Izšķirošais faktors ir tas, vai nodoklis attiecas uz konkrēto produktu vai uz darbību, kas nepieciešama saistībā ar šo produktu [14].

42. Manuprāt, no tā izriet, ka pirmā argumentu grupa ir noraidāma kā nepamatota.

b) Otrā argumentu grupa (strīdīgais nodoklis nebija obligāts)

1) 2011. gada BNetzA lēmumu valsts tiesas atzina par prettiesisku

43. *Infineon* uzņēmumi būtībā apgalvo, ka Vispārējā tiesa kļūdaini ir balstījusies uz 2011. gada *BNetzA* lēmumu, lai gan Vācijas tiesas šo lēmumu ar atpakaļejošu spēku ir atzinušas par prettiesisku.

44. Rodas jautājums, vai Vispārējā tiesa, atsaucoties uz šo *BNetzA* lēmumu, bija tiesīga secināt, ka strīdīgā piemaksa bija obligāta, lai gan vēlāk *Oberlandesgericht Düsseldorf* (Federālās zemes Augstākā tiesa Diseldorfā) un apelācijas tiesvedībā *Bundesgerichtshof* (Federālā augstākā tiesa) to atcēla un atzina par spēkā neesošu.

45. Jāatgādina, ka no spriedumiem Komisija/*Aer Lingus* un *Ryanair Designated Activity* [15] un *Heiser* [16] izriet, ka valsts shēmas iespējamais prettiesiskums nenozīmē, ka tā nav raksturojama kā valsts atbalsta shēma.

46. Saskaņā ar spriedumu *Heiser* – "pat ja pieņem, ka tiesiskais regulējums, kas paredz atskaitījumu koriģēšanu [..], ir prettiesisks, šis tiesiskais regulējums *tik un tā var radīt sekas tik ilgi, kamēr tas netiek atcelts vai vismaz kamēr tas netiek atzīts par prettiesisku*" (mans izcēlums).

47. Tāpat saskaņā ar spriedumu Komisija/*Aer Lingus* un *Ryanair Designated Activity* "tas, ka nodokļu pasākums ir pretrunā citām Savienības tiesību normām, nevis LESD 107. un 108. pantam, neļauj no kvalifikācijas par "valsts atbalstu" izslēgt izņēmumu no šī pasākuma, kas

[13] It īpaši spriedums *Essent Netwerk Noord* (49. punkts).

[14] Turpat.

[15] Spriedums, 2016. gada 21. decembris (C-164/15 P un C-165/15 P, EU:C:2016:990, 69. punkts).

[16] Spriedums, 2005. gada 3. marts (C-172/03, EU:C:2005:130, 38. punkts).

tiek piemērots dažiem nodokļa maksātājiem, *ciktāl attiecīgais pasākums rada sekas* citiem nodokļa maksātājiem un nav ticis ne atcelts, ne atzīts par prettiesisku un tādējādi par nepiemērojamu" (mans izcēlums).

48. Kā tiesas sēdē norādīja Komisija, Vācijas likumdevējs situāciju ir risinājis, nodrošinot, ka strīdīgās piemaksas iekasēšana pēc *Bundesgerichtshof* (Federālā augstākā tiesa) piespriestās atcelšanas tika labota ar atpakaļejošu spēku un turpināja radīt tiesiskas sekas un tādējādi tika saglabāts strīdīgās piemaksas pienākums.

49. Domāju, ka Savienības tiesībās valsts atbalsta jomā pasākums ir jāizvērtē, ņemot vērā tā sekas.

50. Manuprāt, no iepriekš minētās judikatūras izriet, ka Vispārējā tiesa ir pamatoti nospriedusi (pārsūdzētā sprieduma 75. un 90. punktā), ka valsts atbalsta pārbaudes vajadzībām izšķiroša nozīme ir bijusi faktam, ka 2011. gada *BNetzA* lēmums tika faktiski piemērots un radīja tiesiskas sekas attiecīgajā laikposmā.

51. Minētais lēmums bija juridiski saistošs attiecīgajā laikposmā un noteica pienākumu tīkla operatoriem iekasēt no tīkla lietotājiem strīdīgo piemaksu.

52. Saskaņā ar 2011. gada *BNetzA* lēmuma 3. punkta formulējumu pienākums iekasēt strīdīgo piemaksu bija noteikts sadales sistēmas operatoriem, kuriem tādējādi bija jāiekasē šī piemaksa no saviem klientiem. Ņemot vērā, ka šis lēmums bija daļa no attiecīgajā laikposmā spēkā esošās shēmas un tam bija saistoša iedarbība, vēl jo vairāk – šī iedarbība faktiski netika izbeigta pēc tam, kad valsts tiesas bija uzdevušas atcelt lēmumu (pieņemot noteikumus, ar kuriem vēlāk šī shēma tika atcelta), Vispārējā tiesa pareizi atzina, ka shēma, kas bija balstīta uz strīdīgo piemaksu, radīja juridiski saistošas sekas (pārsūdzētā sprieduma 90. punkts).

53. Mans vērtējums šajos secinājumos ir pamatots arī ar Tiesas spriedumu *Deutsche Post* /Komisija[17], kurā atzīts, ka atceltais lēmums joprojām var radīt tiesiskas sekas. Tā kā atcelšanas prasība minētajā lietā tika celta pirms Vispārējās tiesas sprieduma, ar kuru atcelts strīdīgais lēmums (un tādējādi ar atpakaļejošu spēku tas tika izslēgts no tiesību sistēmas), šīs prasības pieņemamība bija jāizvērtē, ņemot vērā laiku, kad tā tika celta, jo 2002. gada negatīvais lēmums joprojām bija spēkā un turpināja būt Savienības tiesību sistēmas sastāvdaļa.

54. Visbeidzot, šajā ziņā jānorāda, ka Vācijas likumdevēja izvirzītais mērķis turklāt bija radīt tiesiskas sekas[18].

55. Tāpēc, manuprāt, argumenti, kuros mēģināts atsaukties uz to, ka valsts tiesas 2011. gada *BNetzA* lēmumu ir atzinušas par prettiesisku, ir noraidāmi kā nepamatoti.

[17] Spriedums, 2013. gada 24. oktobris (C-77/12 P, EU:C:2013:695, 65. un 66. punkts).

[18] Saskaņā ar Bundestāga (Vācijas Federālais parlaments) 2016. gada 22. jūnija dokumentu Nr. 18/8915, 39. lpp., "*EnWG* jaunā 24. punkta pirmā teikuma 3. apakšpunkta un otrā teikuma 5. apakšpunkta noteikumi stājas spēkā ar atpakaļejošu spēku no 2012. gada 1. janvāra, pamatojoties uz jaunā 9. punkta pirmo teikumu. Tādējādi arī grozījumi ar atpakaļejošu spēku attiecas uz pagātnē notikušu *fait accompli*, proti, uz [strīdīgās] piemaksas iekasēšanu saistībā ar elektroenerģijas galīgo patēriņu. [..] Jaunajā 9. punktā paredzētais atpakaļejošais spēks ir nepieciešams arī tāpēc, lai precizētu neskaidru juridisko situāciju. [..] Atcelšana izraisītu sarežģītas savstarpējo maksājumu kompensācijas, lai gan bijušajiem piemaksas parādniekiem šajā ziņā nav tiesiskas paļāvības".

2) LESD 30. un 110. pants (jēdziens "nodoklis") un judikatūra "Essent Netwerk Noord" (maksas obligātums)

i) LESD 30. un 110. pants (jēdziens "nodoklis")

56. Vācija un *Infineon* uzņēmumi būtībā apgalvo, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 86. punktā ir kļūdaini interpretējusi jēdzienu "nodoklis" LESD 30. un 110. panta izpratnē, secinot, ka strīdīgā piemaksa atbilst šim jēdzienam. Ir taisnība, ka, lai pamatotu, ka pienākums iekasēt piemaksu, kas saistīta ar tīkla izmantošanu, arī var būt nodoklis, Vispārējā tiesa atsaucas uz nodokļa jēdzienu LESD 30. un 110. panta izpratnē.

57. Kā paskaidrots šo secinājumu 38. punktā, LESD 30. un 110. pantā minētais nodokļa jēdziens ir jāinterpretē plaši.

58. Spriedumā *Essent Netwerk Noord* (40. punkts) Tiesa nosprieda, ka "[LESD 30. un 110.] pantā [..] papildus [– savstarpēji papildinot –] paredzēts mērķis aizliegt visus valsts nodokļu noteikumus, kas var diskriminēt *preces* no citām dalībvalstīm vai uz tām, liekot šķēršļus to brīvai apritei [Eiropas Savienībā] parastajos konkurences apstākļos" (mans izcēlums).

59. Kā norādīts šo secinājumu 41. punktā, no jēdziena "nodoklis" LESD 30. un 110. panta izpratnē izriet, ka nav nozīmes, kas ir par nodokļa samaksu atbildīgā persona katrā konkrētajā gadījumā. Izšķirošais faktors ir tas, vai šāds nodoklis attiecas uz konkrēto produktu vai uz darbību, kas nepieciešama saistībā ar šo produktu.

60. Šajās lietās strīdīgā piemaksa tiek iekasēta saistībā ar tīkla izmantošanu. Vispārējā tiesa ir pareizi novērtējusi – lai piemaksu klasificētu kā nodokli, izšķiroša nozīme ir apstāklim, ka tā nav atlīdzība par tīkla izmantošanu, bet gan obligāta maksa.

61. Ir jāuzskata, ka tīkla izmantošana ir starpprodukts vai – konkrētāk – starppakalpojums LESD 30. un 110. panta piemērošanas mērķiem saskaņā ar iepriekš aplūkoto Tiesas judikatūru. Tādējādi Vispārējā tiesa, manuprāt, nav pieļāvusi tiesību kļūdu, kad tā definēja nodokli kā maksu attiecībā uz produktu vai sniegto pakalpojumu, pamatojoties uz LESD 30. un 110. pantu.

ii) Spriedums "Essent Netwerk Noord" un turpmāka Tiesas judikatūra (maksas obligātums)

62. Turklāt jautājuma par maksas obligātumu – kā nosacījumu, lai noteiktu valsts līdzekļu esamību, – risinājumu var izsecināt no Tiesas pastāvošās judikatūras, jo šīs lietas ir līdzīgas faktiskajai situācijai, attiecībā uz kuru tika pasludināts spriedums *Essent Netwerk Noord*.

63. Spriedums *Essent Netwerk Noord* attiecās uz nodokli Nīderlandē. Tīkla operators (kuru pilnībā kontrolē valsts iestādes) no iekšzemes elektroenerģijas pircējiem iekasēja nodokli (papildmaksu) par sava elektroenerģijas tīkla izmantošanu. Līdzīgi kā izskatāmajās lietās, arī spriedumā *Essent Netwerk Noord* šis nodoklis bija paredzēts valsts tiesību aktos un tīkla operators iekasēja naudu no patērētājiem un šādā veidā finansēja valsts atbalstu.

64. Vispārējā tiesa pareizi atsaucās uz spriedumu minētajā lietā un pārsūdzētā sprieduma 59. punktā norādīja – "Tiesa secināja, ka piemaksa par pārvadīto elektroenerģiju, kas noteikta saskaņā ar objektīviem kritērijiem, kas ar tiesību aktiem uzlikta elektroenerģijas patērētājiem un ko iekasē sistēmas operatori, ir "maksa", kuras avots ir valsts līdzekļi".

65. Spriedumā *Essent Netwerk Noord* Tiesa ir sniegusi vairākus svarīgus apsvērumus, kas ir būtiski šo apelācijas sūdzību izskatīšanas vajadzībām.

66. Pirmkārt, Tiesa norāda, ka nav nozīmes, vai nodoklis ir uzliekams attiecībā uz produktu kā tādu, piemēram, elektroenerģiju, vai arī nodoklis uzliekams attiecībā uz nepieciešamo darbību, kas saistīta ar šo produktu, piemēram, elektroenerģijas pārvadi (spriedums *Essent Netwerk Noord*, 44. punkts). Šajās lietās nodoklis ir uzliekams attiecībā uz elektroenerģijas pārvadi.

67. Otrkārt, Tiesa atgādina – tas, ka papildmaksa ir vienpusēji noteikts maksājums, ir izšķirošs faktors, lai konstatētu nodokļa esamību (spriedums *Essent Netwerk Noord*, 45. punkts). Šajās lietās ar 2011. gada *BNetzA* lēmumu sadales sistēmas operatoriem juridiski saistošā veidā tika noteikts pienākums iekasēt strīdīgo piemaksu no tīkla lietotājiem (pārsūdzētā sprieduma 97. punkts).

68. Treškārt, Tiesa nosprieda – "nav svarīgi, ka finanšu nastu neiekasē valsts" (spriedums *Essent Netwerk Noord*, 46. punkts). Šajās lietās par strīdīgās piemaksas iekasēšanu bija atbildīgi sadales sistēmas operatori.

69. Visbeidzot, līdzīgi kā situācijā, kas bija pamatā spriedumam *Essent Netwerk Noord*, arī šajās lietās strīdīgā piemaksa bija paredzēta, lai segtu tīkla izmantošanas izmaksas, kuras Vācijas bāzes slodzes patērētājiem parasti būtu jāsedz pašiem.

70. Tādējādi par labu bāzes slodzes patērētājiem piešķirtais atbrīvojums no tīkla maksas ir uzlabojis to konkurētspēju. Tā kā šajās lietās strīdīgajai piemaksai ir nodokļa statuss, būtu atbilstoši atzīt, ka šie līdzekļi ir valsts līdzekļi LESD 107. panta 1. punkta izpratnē. Turklāt tas atbilstu judikatūrai, saskaņā ar kuru priekšrocības finansēšana no nodokļa ieņēmumiem nozīmē, ka šī priekšrocība ir radusies no valsts līdzekļiem [19].

71. Uzskatu, ka īpaši būtiska nozīme ir ne tikai spriedumam *Essent Netwerk Noord*, bet arī spriedumam *FVE Holýšov I*. Abās minētajās lietās ir līdzīgi faktiskie apstākļi kā šajās lietās, un tas liecina, ka Tiesa faktiski jau ir aplūkojusi šajās apelācijas sūdzībās izvirzītos jautājumus.

72. Spriedumā *FVE Holýšov I* (46. punkts) Tiesa paskaidroja, ka nav nozīmes, vai attiecīgais finansēšanas mehānisms saskaņā ar valsts tiesību normām ir klasificēts kā nodoklis vai parafiskāls maksājums. No Savienības tiesību valsts atbalsta jomā skatpunkta ir svarīgi tikai noskaidrot, ka šāda maksa ir iekasēta un ka šī maksa ir noteikta vienpusēji un ar valsts aktu.

73. Abos šajos spriedumos Tiesa norāda, ka runa ir par pienākumu vienpusēji iekasēt naudas līdzekļus un ka tādējādi tie ir valsts līdzekļi. Šis jautājums mūs aizved pie nesen pasludinātā sprieduma "DOBELES HES" (34. punkts), kurā sīkāk izskaidrots spriedums *Essent Netwerk Noord*. Uzskatu, ka tas ir svarīgi šo apelācijas sūdzību iznākumam.

74. Tiesa minētajā 34. punktā norāda, ka, "otrkārt, attiecībā uz nosacījumu par to, ka priekšrocība tiek piešķirta "no valsts līdzekļiem", par ko tieši jautā iesniedzējtiesa, Tiesa ir nospriedusi, ka summas, kas izriet no papildmaksas, ko valsts ir noteikusi elektroenerģijas pircējiem, ir pielīdzināmas nodoklim, kas tiek piemērots elektroenerģijai, un to izcelsme ir "valsts līdzekļi" LESD 107. panta 1. punkta izpratnē" [20].

[19] Spriedums *Essent Netwerk Noord* (66. punkts).

[20] Tiesa šajā nozīmē atsaucas uz spriedumu *Essent Netwerk Noord* (47. un 66. punkts).

75. Vēlos norādīt, ka sprieduma "DOBELES HES" 36. un 37. punktā papildus spriedumam *Essent Netwerk Noord* ir sniegti skaidrojumi arī par citu pastāvošo judikatūru (it īpaši spriedumu "2012. gada *EEG*", 70. un 71. punkts).

76. Tiesa uzsver atšķirības starp spriedumiem "2012. gada *EEG*" un "DOBELES HES". Tā paskaidro, ka pirmajā minētajā lietā nebija obligātas iemaksas, jo *EEG* maksas iekasēšana nebija juridiski saistoša un bija tikai brīvprātīga. Tādējādi Tiesa paskaidro, ka, nosakot, vai attiecīgais maksājums ir obligāta maksa, izšķirošais faktors ir tā obligātums. Tas vien, ka nauda tiek vai var tikt pārskaitīta, nav pietiekami. Taču šajās lietās tieši bija pienākums iekasēt nodokli (vai maksu), turpretī spriedums "2012. gada *EEG*" neattiecās uz nodokli.

77. Atšķirībā no situācijas spriedumā "2012. gada *EEG*" šajā lietā strīdīgās piemaksas iekasēšana nav tīkla operatoru komerciāls lēmums, bet gan tā tiek veikta, pamatojoties uz tiesību normām (konkrēti, pamatojoties uz *BNetzA* lēmumu).

78. Tāpēc ir jānošķir šajās lietās aplūkotais finansēšanas mehānisms un spriedumā "2012. gada *EEG*" aplūkotais mehānisms. Šajās lietās pietiek ar to, ka *pastāv pati piemaksa*, lai to klasificētu kā valsts līdzekļus.

79. Attiecībā uz otru no spriedumā "2012. gada *EEG*" minētajiem diviem kritērijiem, proti, *valsts kontroli* (pilnvarām rīkoties) pār pašiem līdzekļiem vai pār subjektu, kas pārvalda šos līdzekļus, kā redzams iepriekš, abi kritēriji ir alternatīvi, nevis kumulatīvi.

80. Ja spriedumā "2012. gada *EEG*" būtu konstatēta obligātas piemaksas esamība, Tiesai nebūtu jāsāk analīze minētā sprieduma 72. punktā.

81. Proti, tieši tāpēc, ka 71. punktā minētie nosacījumi nebija īstenojušies, Tiesa uzskatīja, ka tai ir nepieciešams turpināt argumentāciju 72. punktā.

82. Minētā sprieduma 71. punktā Tiesa nosprieda, ka "Vispārējās tiesas konstatētais fakts, ka [..] finansiālais slogs "praksē" tiek pārnests uz galalietotājiem un līdz ar to "seku ziņā ir pielīdzināms nodoklim, ar ko tiek aplikts elektroenerģijas patēriņš", nav pietiekams, lai secinātu, ka *EEG* piemaksai piemīt tādas pašas raksturiezīmes kā elektroenerģijas uzcenojumam, kas aplūkots Tiesas [..] spriedumā [*Essent Netwerk Noord*]".

83. Tāpēc 72. punktu Tiesa sāk ar vārdkopu "līdz ar to": "Līdz ar to ir jāpārbauda, vai abi pārējie faktori, [..] kuri ir atgādināti [..] šā sprieduma 62. punktā, [Vispārējai tiesai] ļāva secināt, ka ar *EEG* piemaksu radītie naudas līdzekļi ir valsts līdzekļi tāpēc, ka tie pastāvīgi atradās valsts kontrolē un tātad – valsts iestāžu rīcībā [..]. Tādā gadījumā nav svarīgi, vai *EEG* piemaksa var vai nevar tikt kvalificēta par "nodevu"."

84. Citiem vārdiem, situācija spriedumā "2012. gada *EEG*" bija pilnīgi atšķirīga no situācijas šajās lietās.

85. Spriedumā "2012. gada *EEG*" Vācijas likumdevējs ļāva elektroenerģijas uzņēmumiem iekasēt noteiktas maksas, taču tā bija tikai *iespēja*, nevis *pienākums*. Valsts deva operatoriem izvēli – ja tie izmantoja šo iespēju, iekasētā nauda bija jānovirza konkrētam valsts noteiktam mērķim (proti, lai kompensētu papildu izmaksas, kas saistītas ar atjaunojamiem energoresursiem). Tāpēc minētajā lietā Tiesa secināja – tā kā nepastāv pienākums iekasēt šīs maksas, valsts nekontrolē šos līdzekļus.

86. No iepriekš minētajiem apsvērumiem un judikatūras izriet, ka strīdīgā piemaksa, kā Komisija konstatējusi strīdīgajā lēmumā, bija nodokļa juridiski obligāta iekasēšana, kā atzinusi arī *Bundesgerichtshof* (Federālā augstākā tiesa), un tas, kā pavisam nesen apstiprināts spriedumā "DOBELES HES", ir pietiekams pamats, lai secinātu, ka ir iesaistīti valsts līdzekļi.

87. Tādēļ uzskatu, ka pārsūdzētajā spriedumā šajā ziņā nav pieļauta tiesību kļūda.

88. Manuprāt, argumenti, kas balstīti uz LESD 30. un 110. pantu (jēdziens "nodoklis") un spriedumu *Essent Netwerk Noord* un turpmāko judikatūru (maksas obligātums), ir noraidāmi kā nepamatoti.

3) Valsts tiesību normu sagrozīšana un strīdīgās piemaksas iekasēšanas vai maksāšanas pienākuma neesamība

89. *Infineon* uzņēmumi un Vācija būtībā apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir sagrozījusi valsts tiesību normas, jo nav bijis pienākuma iekasēt strīdīgo piemaksu.

90. Pirmkārt, Vācija nevar apstrīdēt minēto Vispārējās tiesas konstatējumu attiecībā uz valsts tiesību normām, kas ir faktu konstatējums, iesniedzot apelācijas sūdzību Tiesā, un šī dalībvalsts faktiski ir atturējusies to darīt tieši.

91. Otrkārt, uzskatu, ka strīdīgās piemaksas kvalificēšana par nodokli nav balstīta uz valsts tiesību sagrozīšanu. *Infineon* uzņēmumi apstrīd Vispārējās tiesas faktu konstatējumus. Lai arī tie apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir sagrozījusi faktus un nepareizi izpratusi valsts tiesību normu saturu un tvērumu, galu galā tie vēlas, lai Tiesa no jauna izvērtētu faktus. Tomēr apelācijas tiesvedības kontekstā tas nav Tiesas kompetencē [21].

92. Saskaņā ar Tiesas judikatūru, "lai apelācijas ietvaros īstenotu pārbaudi par Vispārējās tiesas veiktajiem konstatējumiem attiecībā uz [..] valsts tiesību normām, Tiesai ir pilnvaras izvērtēt, pirmkārt, vai Vispārējā tiesa, pamatojoties uz tai iesniegtajiem dokumentiem un citiem materiāliem, nav sagrozījusi attiecīgo valsts tiesību normu formulējumu vai uz tām attiecināmo valsts tiesu judikatūru [..], pēc tam – vai Vispārējā tiesa, ņemot vērā šos elementus, nav veikusi konstatējumus, kas acīmredzami ir pretrunā ar to saturu, un, visbeidzot, vai Vispārējā tiesa, veicot visu elementu vērtējumu un nolūkā konstatēt attiecīgo tiesību normu saturu, nav piešķīrusi vienam no šiem elementiem piemērojamību, kas tam nepienākas, ņemot vērā pārējos elementus, ciktāl tas acīmredzami izriet no lietas materiāliem" [22].

93. Manuprāt, *Infineon* uzņēmumu sniegtie argumenti acīmredzami neatbilst šīm prasībām. Proti, nepietiek ar to, ka apelācijas sūdzības iesniedzēji aprobežojas ar Vispārējā tiesas faktu konstatējumu shematisku atveidi un to salīdzināšanu ar saviem uzskatiem par to, kādai, viņuprāt, būtu jābūt valsts tiesību normu pareizai interpretācijai. Tie nenorāda, kuru tieši pierādījumu Vispārējā tiesa, iespējams, ir sagrozījusi, un nepaskaidro, kā šis sagrozījums acīmredzami izriet no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem.

[21] Skat., piemēram, spriedumu, 2018. gada 25. jūlijs, *QuaMa Quality Management/EUIPO* (C-139/17 P, EU:C:2018:608, 33. un 34. punkts un tajos minētā judikatūra).

[22] Spriedums, 2011. gada 5. jūlijs, *Edwin*/ITSB (C-263/09 P, EU:C:2011:452, 53. punkts).

94. Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 85. un 87.–89. punktā, pamatojoties uz valsts tiesību normām (it īpaši uz 2011. gada *BNetzA* lēmumu), konstatēja, ka strīdīgā maksa tika iekasēta no galapatērētājiem. Tādējādi *Infineon* uzņēmumu un Vācijas izvirzītais arguments, ka "maksa", kā tā definēta spriedumā *Essent Netwerk Noord*, pastāv tikai tad, ja par tās samaksu atbildīgā persona ir galapatērētājs, nav iedarbīgs.

95. Kā paskaidrots šo secinājumu 36.–41. punktā, manuprāt, no judikatūras izriet, ka nav nozīmes, kas ir par nodokļa samaksu atbildīgā persona katrā konkrētajā gadījumā. Turpretim izšķirošais faktors ir tas, vai nodoklis attiecas uz konkrēto produktu vai uz darbību, kas nepieciešama saistībā ar šo produktu.

96. Turklāt piekrītu Komisijai, ka iekasēšanas pienākums un maksāšanas pienākums ir vienas monētas divas puses [23], tādējādi nav nekādas nozīmes arī noteikt, vai tīkla lietotājiem uzliktais maksāšanas pienākums izriet no valsts tiesiskā regulējuma vai no 2011. gada *BNetzA* lēmuma.

97. Saistībā ar šo – pretēji *Infineon* uzņēmumu izvirzītajiem argumentiem – apstāklim, ka 2011. gada *BNetzA* lēmumā nav paredzētas sankcijas par strīdīgās piemaksas neiekasēšanu, nav izšķirīgas nozīmes. *BNetzA* īstenoja parastas pārvades sistēmas operatoru uzraudzības pilnvaras un varēja pieņemt saistošus lēmumus attiecībā uz šiem operatoriem, ja tie neizpildītu savus pienākumus [24].

98. No tā izriet, ka argumenti, kas pamatoti ar valsts tiesību sagrozīšanu un ar to, ka nebija pienākuma iekasēt strīdīgo piemaksu un nebija pienākuma to maksāt, manuprāt, ir noraidāmi kā nepamatoti.

4) Ieņēmumu zaudēšanas un izmaksu nekompensēšana pilnā apmērā

99. *Infineon* uzņēmumi būtībā norāda, ka pretēji tam, ko Vispārējā tiesa ir norādījusi pārsūdzētā sprieduma 93., 99., 106. un nākamajos punktos, valsts iestādes nav piešķīrušas tīkla operatoriem pilnīgu kompensāciju par ieņēmumu zaudēšanu un izmaksām, kas radušās atbrīvojuma no tīkla maksas dēļ.

100. Pretēji *Infineon* uzņēmumu apgalvotajam Vispārējā tiesa pamatoti secināja, ka strīdīgā piemaksa ļāva pilnībā kompensēt zaudējumus, kas tīklu operatoriem radušies atbrīvojumu no tīkla maksas dēļ. Tas izrietēja no 2011. gada *StromNEV* [25] 19. punkta 2. apakšpunkta sestā un septītā teikuma un no 2011. gada *BNetzA* lēmuma. Lai novērtētu piemaksu no Savienības tiesību valsts atbalsta jomā skatpunkta, svarīgi bija tas, ka bāzes slodzes patērētāju atbrīvojums no tīkla maksas un no tā izrietošā priekšrocība tika pilnībā finansēta ar piemaksu [26].

101. Tomēr pārsūdzētā sprieduma 95. punktā Vispārējā tiesa pamatoti noraidīja argumentu, ka nav bijis nekāda juridiska mehānisma, lai nodrošinātu zaudējumu pilnīgu kompensēšanu (it īpaši ņemot vērā neiespējamību pārnest no strīdīgās piemaksas izrietošās izmaksas neatgūstamu parādu

[23] Ja regulatīvā iestāde prasa regulētajam subjektam iekasēt nodokli, tā vienlaikus arī paredz prasību, ka nodokļa parādniekam tas ir jāmaksā. Pretējā gadījumā šis subjekts nevarētu izpildīt iestādes noteikto pienākumu.

[24] *Energiewirtschaftsgesetz* (Enerģētikas likums), redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 2011. gada 26. jūlija *Gesetz zur Neuregelung energiewirtschaftlicher Vorschriften* (Likums par enerģētikas nozares noteikumu pārskatīšanu; 2011. gada *BGBl. I*, 1554. lpp.), 29. un 54. punkts. Skat. strīdīgo lēmumu (123. apsvērums).

[25] 2005. gada 25. jūlija *StromNEV* rīkojums – *Stromnetzentgeltverordnung* (Federālais rīkojums par elektroenerģijas tīkla maksu), kas grozīts ar *Energiewirtschaftsgesetz* (Enerģētikas likums), redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 2011. gada 26. jūlija *Gesetz zur Neuregelung energiewirtschaftlicher Vorschriften* (Likums par enerģētikas nozares noteikumu pārskatīšanu; 2011. gada *BGBl. I*, 1554. lpp.).

[26] Skat. it īpaši pārsūdzētā sprieduma 91.–97. punktu.

gadījumā). Proti, strīdīgās piemaksas kvalifikācija par parafiskālu maksājumu ir pietiekama, lai ieņēmumus no šī nodokļa uzskatītu par valsts līdzekļiem, un nav nepieciešams, lai valsts uzņemtos kompensēt zaudējumus, ko rada minētās piemaksas nemaksāšana, it īpaši neatgūstamu parādu gadījumā.

102. No tā izriet, ka argumenti, kas pamatoti ar to, ka neesot pilnībā atlīdzināti zaudētie ieņēmumi un izmaksas, manuprāt, ir noraidāmi kā nepamatoti.

103. Pēc manām domām, no visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka Vācijas un *Infineon* uzņēmumu otrā argumentu virkne ir noraidāma vai nu kā neiedarbīga, vai arī nepamatota.

3. Trešā Vācijas un "Infineon" uzņēmumu izvirzīto argumentu virkne (valsts kontroles esamība pār līdzekļiem, kas gūti no strīdīgās piemaksas)

a) Lietas dalībnieku galvenie argumenti

104. Vācija būtībā apgalvo, ka pārsūdzētā sprieduma 63.–65. un 77. punkts ir pretrunā minētā sprieduma 99. un 100. punktam. Attiecībā uz Tiesas judikatūru izšķirošais faktors ir attiecīgo līdzekļu kontrole un tiesības ar tiem rīkoties. Tā arī apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu, konstatējot, ka attiecībām starp elektroenerģijas piegādātāju un galapatērētāju nav izšķirošas nozīmes, lai konkrētajā gadījumā secinātu, ka pastāv obligāta maksa, jo strīdīgā piemaksa netiek iekasēta par elektroenerģijas patēriņu, bet gan par tīkla izmantošanu.

105. *Infineon* uzņēmumi būtībā apgalvo, ka pārsūdzētajā spriedumā ir pieļauta tiesību kļūda, jo Vispārējā tiesa ir uzskatījusi, ka valsts kontrolē līdzekļus, kas gūti no strīdīgās piemaksas. Apelācijas sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka valstij nav bijis tiešu vai netiešu pilnvaru rīkoties ar iekasēto naudu, bet valsts tikai uzraudzīja šīs piemaksas pareizu izmantojumu. Šajos apstākļos konstatējot, ka ir izpildīts "valsts līdzekļu" kritērijs LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, Vispārējā tiesa neesot ievērojusi valsts atbalsta jēdzienu.

b) Izvērtējums

106. Ņemot vērā, ka abi iepriekš manā vērtējumā minētie kritēriji ir alternatīvi, ar faktu, ka pastāv nodoklis, jau ir pietiekami, lai atzītu, ka līdzekļi ir valsts līdzekļi. Tā kā "nodokļu" kritērijs šajās lietās ir izpildīts un Vispārējās tiesas izvērtējums šajā ziņā ir pareizs, apelācijas sūdzību trešā argumentu virkne ir neiedarbīga un to vairs nav vajadzības izskatīt.

107. Tāpēc tikai pilnīguma labad sniegšu šādas piezīmes.

108. Lai gan "nodokļu" kritērijs ir izpildīts un vērtējumam, ko sniegusi Vispārējā tiesa un tagad apelācijas sūdzības kārtībā arī Tiesa, šajā vietā varētu pielikt punktu, Vispārējās tiesas kritērija "valsts kontrole" izvērtējums tomēr būtu jāapstiprina arī šajā lietā.

109. Papildu izmaksas, kas radās tāpēc, ka atsevišķi patērētāji tika atbrīvoti no tīkla maksas, tika pārnestas uz galapatērētājiem saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību saistošajiem noteikumiem [27]. Turklāt strīdīgās piemaksas mehānisms nodrošināja, ka tīkla operatoriem tika pilnībā kompensēti ieņēmumu zaudējumi, jo minētās piemaksas summa bija pielāgota to līdzekļu summai, kas bija nepieciešami strīdīgā atbrīvojuma dēļ [28].

110. Attiecībā uz *Infineon* uzņēmumu argumentu, ka valsts nebija noteikusi šīs piemaksas apmēru, pietiek norādīt, ka pārvades sistēmas operatoriem nebija nekādas rīcības brīvības, nosakot šo maksu, un, kā Vispārējā tiesa pamatoti norādīja pārsūdzētā sprieduma 99. punktā, pastāvēja valsts kontrole pār līdzekļiem, proti, pār visu strīdīgās piemaksas iekasēšanas un sadalīšanas mehānismu.

111. Vācija un *Infineon* uzņēmumi, mēģinot atsaukties uz spriedumu "2012. gada *EEG*", apgalvo – tā kā ar strīdīgo piemaksu gūtie līdzekļi tiek novirzīti ekskluzīvam izmantojumam, tas liedz valstij tos kontrolēt. Tomēr, kā Vispārējā tiesa pamatoti paskaidro pārsūdzētā sprieduma 109. un 110. punktā, Tiesa minētajā spriedumā nav mainījusi savu pastāvīgo judikatūru, kas turklāt ir apstiprināta ar nesenāku judikatūru [29], bet aprobežojās ar tēzi, ka, *nepastāvot citiem faktoriem*, šis faktors pats par sevi nav izšķirošs, lai pierādītu šādas kontroles esamību. Proti, šajās lietās Vispārējā tiesa bija konstatējusi citu šādu faktoru – nodokļa esamību.

112. Argumentu, ka valsts nekontrolē visu strīdīgās piemaksas iekasēšanas mehānismu, atspēko fakts, ka pastāv obligāta izmantojuma saikne starp strīdīgo piemaksu (kā parafiskālu maksājumu), no vienas puses, un atbalstu, kas piešķirts kā atbrīvojums no tīkla maksas, no otras puses. Saskaņā ar Tiesas judikatūru, ja ir šāda saikne starp atbalsta pasākumu un tā finansēšanu, tas, ka pastāv nodoklis, kas kalpo atbalsta finansēšanai precīzi noteiktā proporcijā, automātiski nozīmē, ka atbalsts ir piešķirts no valsts līdzekļiem (proti, no nodokļa ieņēmumiem) [30].

113. Visbeidzot, gribētu norādīt, ka noteikumi, kas reglamentē šajās lietās aplūkojamo strīdīgo piemaksu, šķiet, ir stingrāki nekā spriedumā "2012. gada *EEG*" aplūkotā nodeva, jo šī piemaksa ir noteikta, pamatojoties uz saistošiem tiesību aktiem, nevis uz tīkla operatoru komerciālu/brīvprātīgu lēmumu, kā tas bija minētajā lietā.

114. No tā izriet, ka Vācijas un *Infineon* uzņēmumu izvirzītā trešā argumentu virkne, manuprāt, ir noraidāma kā neiedarbīga un katrā ziņā kā nepamatota.

115. Tādēļ vienīgais Vācijas izvirzītais apelācijas sūdzības pamats un *Infineon* uzņēmumu pirmais un otrais apelācijas sūdzības pamats, ciktāl tie attiecas uz nosacījumu, ka pastāv iejaukšanās, izmantojot valsts līdzekļus, ir noraidāmi kā nepamatoti.

[27] Kā Vispārējā tiesa pamatoti atzina pārsūdzētā sprieduma 87.–90. punktā.

[28] Kā Vispārējā tiesa pamatoti atzina pārsūdzētā sprieduma 91.–92. punktā.

[29] Skat. spriedumus, *Essent Netwerk Noord* (69. punkts); 2019. gada 15. maijs, *Achema* u.c. (C-706/17, EU:C:2019:407, 66. punkts); un "2012. gada *EEG* (76. punkts). Skat. arī spriedumu, 2014. gada 11. decembris, Austrija/Komisija, T-251/11 (EU:T:2014:1060, 70. punkts).

[30] Šajā nozīmē skat. spriedumus, 2005. gada 13. janvāris, *Streekgewest* (C-174/02, EU:C:2005:10, 26. punkts); 2005. gada 27. oktobris, *Distribution Casino France* u.c. (no C-266/04 līdz C-270/04, C-276/04 un no C-321/04 līdz C-325/04, EU:C:2005:657, 40. punkts); un *Essent Netwerk Noord* (90. punkts).

III. Secinājumi

116. Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, ierosinu Tiesai: i) noraidīt Komisijas pretapelācijas sūdzību pirmo pamatu un ii) noraidīt vienīgo Vācijas Federatīvās Republikas izvirzīto apelācijas sūdzības pamatu un *Infineon* uzņēmumu pirmo un otro apelācijas sūdzības pamatu, ciktāl tie attiecas uz nosacījumu, ka pastāv iejaukšanās, izmantojot valsts līdzekļus.